

פרק ט': ביטוח נכות

סימן א': הגדרות

195. הגדרות

[127כא]

בפרק זה -

"בעל ליקוי חמור"¹ - (בוטלה);

"הכנסה" - הכנסה שהשר קבע באישור ועדת העבודה והרווחה ומתאריך שקבע, וכל זמן שלא קבע כאמור - "הכנסה" כמשמעותה בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה, הכל למעט קצבת ילדים לפי פרק ד', ולמעט הענקות מכוח סעיף 40(ב1)(2) לחוק חיילים משוחררים;

"הכנסה מעבודה או ממשלח יד"² - הכנסה חודשית, בפועל, לפי סעיף 1(2), (2) או (8) לפקודת מס הכנסה ולעניין סעיפים 200, 201 ו-202 גם הכנסה מדמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158³;

"זכאי במשך תקופה ממושכת"⁴ - (בוטלה);

"ליקוי" - ליקוי גופני, שכלי או נפשי הנובע ממחלה, מתאונה או ממום מלידה;

"מבוטח"⁵ - תושב ישראל שמלאו לו 18 שנים וטרם הגיע לגיל הפרישה;

"נכה"⁶ - מבוטח, למעט עקרת בית, שכתוצאה מליקוי מתקיימים בו כל אלה:

¹ . כותרת סימן א' - במקור "סימן א: נכים" בת' 109, ת"ת, 1.8.09, הוחלף לנוסח דלעיל.

² . ס' 195 - "בעל ליקוי חמור" - נוסף בת' 109, בנוסח הבא:

"מי שנקבעה לו, לפי הוראות סעיף 208, נכות רפואית בשיעור של 70% לפחות, או בשיעור של 40% לפחות בהתאם למבחנים המנויים בפרטים 33 או 91 שברשימת הליקויים כמשמעותה בתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (קביעת אחוזי נכות רפואית, מינוי ועדות לעררים והוראות שונות), התשמ"ד-1984."

ראה הוראות תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

ההגדרה "בעל ליקוי חמור" בוטלה בתיקון 187, ת"ת 1.1.17. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא.

³ . "הכנסה מעבודה או ממשלח יד" - נוסף בת' 109, בנוסח דלעיל. ראה הוראות תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

⁴ . בת' 214, ת"ת 16.6.20 נקבע כי בתקופה שמיום 1.3.20 עד יום 30.6.20 ("תקופת הוראת השעה") תיקרא הגדרה זו כך שבסופה ייכללו המילים "ולעניין סעיפים 200, 201 ו-202 - גם הכנסה מדמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158. עוד נקבע כי נוסח זה יחול על גמלת אזרח ותיק, גמלת שארים, קצבת נכות ודמי אבטלה המגיעים לפי חוק הביטוח הלאומי בעד החודשים מרס, אפריל, מאי ויוני 2020 לאדם שהיה זכאי לקבלת הגמלה או הקצבה כאמור, ובלבד שאלמלא התיקון הייתה הקצבה החודשית לנכה נמוכה יותר. הוראה זוהי נקבעה בתיקון 225 לגבי התקופה שמיום 1.7.21 עד יום 31.3.22. בנוסף נקבע כי אוצר המדינה יחזיר למוסד לביטוח לאומי כל סכום שהוצא בגין כל גמלה או תוספת גמלה המשתלמת לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי בנוסח האמור. בת' 216, ת"ת 28.6.20 הוראה זו השעה שבת' 214 גם לתקופה שמתאריך התחילה הנ"ל ועד סוף "התקופה הקובעת" כאמור בסעיף 179א לחוק. ראו הוראות תחילה ותחולה בהערות המבוא לת' 216 ולת' 225. בת' 229, ת"ת 1.1.22 נחקקה הוראה זוהי לגבי התקופה שמיום 1.1.22 ועד יום 31.3.23, ונקבעה הוראה לפיה אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי לגבי כל סכום שהוצא בעד כל גמלה או תוספת גמלה המשתלמת לפי הוראות אלה.

בת' 235, ת"ת 16.2.23 הפכה הסיפא הנ"ל להגדרה לחלק קבוע מנוסח ההגדרה.

⁵ . ס' 195 - ההגדרה "זכאי במשך תקופה ממושכת" בוטלה בתיקון 187, ת"ת 1.1.17. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא. עד לביטול היה נוסחה:

"מי שהיה זכאי לקצבה חודשית כאמור בסעיף 199(1), בתקופה של 60 חודשים לפחות מתוך 84 החודשים שקדמו בתכופ ליום תחילתו של חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 109), התשס"ח-2008."

⁶ . "מבוטח" - בת' 66, ת"ת 1.4.04, במקום הסיפא "וטרם מלאו לו 65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה" בא "וטרם הגיע לגיל הפרישה". ר' הוראות תחולה בהערות מבוא לת' 66.

⁷ . "נכה" - בת' 109, ברישה במקום "מתקיים בו אחד מאלה" בא "מתקיימים בו כל אלה", פסקה 1 שנוסחה היה "אין לו כושר להשתכר מעבודה או ממשלח יד ואינו משתכר סכום השווה ל-25% מהשכר הממוצע"; בוטלה.

בפסקה 2, במקום "כושרו" בא "אין לו כושר", במקום "וכן השתכרותו בפועל, צומצמו" בא "או שכושרו להשתכר כאמור צומצמו" ואחריו "ב-50% או יותר" באה הסייפה המתחילה במילים "לאי כושר או להפחתת הכושר..."

נוספה פסקה 3 בנוסח דלעיל ובמקום הסייפה שנוסחה היה:

"הכל פי כללים ומבחנים שנקבעו באישור ועדת העבודה והרווחה (לאי כושר או לצמצום הכושר כאמור ייקרא להלן - אי-כושר להשתכר); לענין פרק זה יראו כנכה גם מי שהיה עובד קטין בתכופ לפני שנגרם לו אי-הכושר להשתכר";

(1) בוטל ;

(2) אין לו כושר להשתכר מעבודה או ממשלח יד, או שכושרו להשתכר כאמור צומצם עקב הליקוי, בין בבת אחת ובין בהדרגה, ב-50% או יותר, (לאי-כושר או להפחתת הכושר כאמור ייקרא בחוק זה - אי-כושר להשתכר); לעניין פרק זה יראו כנכה גם מי שהיה עובד קטין בתכוף לפני שנגרם לו אי-הכושר להשתכר ;

(3) אין לו הכנסה בפועל מעבודה או ממשלח יד או שהכנסתו כאמור אינה עולה על 60% מהשכר הממוצע לתקופה של 90 ימים רצופים לפחות מהתאריך הקובע.

השר באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע כללים ומבחנים לעניין הגדרת נכה כאמור.

"עובד קטין" - עובד תושב ישראל שמלאו לו 16 שנים אך לא 18 שנים והוא זכאי לשכר שבעדו חייב מעבידו בתשלום דמי ביטוח לפי פרק ה', ובלבד שמתקיימים בו התנאים שהיו מזכים אותו להענקת אבטלה לפי סעיף 178(א);

"עקרת בית"⁹ - כהגדרתה בסעיף 238, למעט אם מתקיים בה אחד מאלה :

(1) היא עבדה כעובדת או כעובדת עצמאית תקופה של 12 חודשים רצופים, או 24 חודשים אף אם אינם רצופים, מתוך 48 החודשים שקדמו להגשת התביעה למוסד ;

(2) היא חיה בנפרד מבן זוגה ולא גרה עמו תקופה של 24 חודשים לפחות בתכוף לפני הגשת התביעה למוסד ;

(3) היא היתה זכאית, בתכוף לפני נישואיה, לקצבה חודשית לפי סעיף 199(1).

"עקרת בית נכה" - מבוטחת שהיא עקרת בית ושכתיצאה מליקוי אין לה כושר לבצע פעולות שמקובל לבצע במשק בית רגיל, או שכושרה כאמור צומצם עקב הליקוי, בין בבת אחת ובין בהדרגה, ב-50% או יותר (לאי-כושר כאמור ייקרא להלן - אי-כושר לתפקד);

"התאריך הקובע"¹⁰ - התאריך שבו, עקב הליקוי, נגרם למבוטח אי-כושר להשתכר לתקופה של 90 ימים רצופים לפחות, ובלבד שלא ייקבע תאריך קובע הקודם לתקופה של 15 החודשים שבתכוף לפני יום הגשת התביעה למוסד, ולא יובא בחשבון אי-כושר להשתכר אלא בתקופה של 15 החודשים האמורים.

באה הסייפה המתחילה במילים "השר באישור..." ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לתיקון 109.

⁸ ס' 195 - פסקה (3) בהגדרה "נכה", בת' 187, ת"ת 1.1.17. תוקנה הפסקה לנוסח דלעיל. עד אז, במקום הקטע החל ב-"60% וכלה ב"מהתאריך הקובע", בא :
"המפורט להלן, לפי העניין :

(א) לגבי מי שזכאי במשך תקופה ממושכת או בעל ליקוי חמור - 60% מהשכר הממוצע ;

(ב) לגבי מי שאינו זכאי במשך תקופה ממושכת ואינו בעל ליקוי חמור - 45% מהשכר הממוצע ;

ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

⁹ "עקרת בית" - בת' 7, ת"ת 1.1.96, ברישא במקום "כמשמעותה בסעיף 241" בא "כהגדרתה בסעיף 238". וראה הערות מבוא לתיקון 7.

פסקה (3) בהגדרת "עקרת בית" נוספה בת' 93, ת"ת 1.3.07, בנוסח :

"היא היתה זכאית, בתכף לפני נישואיה, לקצבה חודשית לפי סעיף 199 (1) ובשל נישואיה בלבד, לא היתה זכאית עוד לקצבה כאמור אלמלא הוראות פסקה זו".

בת' 109, נמחקה הסייפה של פסקה 3 המתחילה במילים "ובשל נישואיה בלבד..." ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

¹⁰ "התאריך קובע" - בת' 60, ת"ת 1.1.03, בכל מקום במקום "36" בא "15". ר' הערות מבוא לת' 60.

סימן ב': תנאי הזכאות

196. הזכאות לגמלת נכות

[127(א), (ד)]

(א) ¹¹ נכה זכאי לגמלה לפי פרק זה אם אי-הכושר להשתכר נגרם לו בהיותו תושב ישראל או בהיותו תושב ארץ-ישראל לפני יום ו' באייר התש"ח (15 במאי 1948), או אם בהגיעו לגיל 18 היה תושב ישראל ונכה, אף אם הליקוי נגרם לפני היותו תושב ישראל, או אם הליקוי שבשלו נגרם אי הכושר להשתכר, נגרם בישראל בהיותו קטין תושב ישראל.

(ב) ¹² הזכות לגמלה לפי פרק זה תתחיל בתום 90 ימים מהתאריך הקובע.

(ג) ¹³

(1) ¹⁴ על אף האמור בסעיף קטן (ב), נכה שמתקיימים בו כל התנאים המפורטים להלן והוא אינו זכאי לגמלה לפי פרק זה רק בשל כך שטרם חלפו 90 ימים מהתאריך הקובע, תשולם לו בעד פרק הזמן שבין היום ה-31 לבין היום ה-90 מהתאריך הקובע קצבה חודשית מלאה, כמשמעותה בסעיף 200 ¹⁵:

(א) ¹⁶ (נמחקה);

(ב) נקבעה לו דרגת אי-כושר להשתכר של 100% למשך תקופה של שישה חודשים רצופים לפחות;

(ג) ¹⁷ (נמחקה).

(2) ¹⁸ על אף האמור בפסקה (1) ובסעיף קטן (ב), לנכה שזכאי לקצבה חודשית מלאה כמשמעותה בפסקה (1) ונוסף על כך זכאי לגמלה לפי תקנה 5(ד) לתקנות הביטוח הלאומי (ילד נכה), התש"ע-2010 (בפסקה זו - גמלת ילד נכה) או לקצבת שירותים מיוחדים לפי סעיף 206 (בפסקה זו - קצבה מיוחדת), ישולם בעד פרק הזמן שבין היום ה-31 לבין היום ה-90 מהתאריך הקובע, הגבוה מאלה:

(א) גמלת ילד נכה;

(ב) הסכום המתקבל מחיבור סכום התשלום לפי פסקה (1) וסכום הקצבה המיוחדת, ואם אינו זכאי לקצבה מיוחדת - סכום התשלום לפי פסקה (1).

¹¹ ס' 196(א) - בת' 53, ת"ת 1.9.02, נוספה הסייפא המתחילה במילים "או אם הליקוי..." הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ולאחריו.

¹² ס' 196(ב) תוקן בת' 187, ת"ת 1.1.17 ונמחקה בו הסייפא אחרי המילה "הקובע". הסייפא שנמחקה היתה: "ובלבד שאם במועד זה מקבל הנכה דמי מחלה ממעבידו או מקופת גמל כמשמעותה בסעיף 180, תתחיל הזכות בתום התקופה שבעדה שולמו דמי המחלה כאמור."

ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

¹³ ס' 196(ג), ת"ת 1.3.16, נוסף בת' 174. נקבע כי הוא יחול על מבוטח שהגיש את תביעתו לגמלת נכות ביום התחילה ואילך; ואולם תשלומים לפי הסעיף האמור בעד התקופה שמיום התחילה ועד תום ששת החודשים שמיום פרסומו של תיקון 174 (28.3.16), ישולמו בתום ששת החודשים כאמור.

¹⁴ בת' 200, ת"ת 1.3.18 נמחקו מהסייפא של ס"ק 196(ג) (1) המילים "וכן קצבה חודשית נוספת כמשמעותה בסעיף 200א(ב)".

¹⁵ בת' 227, ת"ת 1.1.22, תוקנה ההפנייה שבסוף הרישא לס"ק 196(ג) (1) מ"בסעיף 200(א)" ל"בסעיף 200".

¹⁶ ס' 196(ג) (1) - בת' 187, ת"ת 1.1.17 נמחקה פסקת משנה (א) שנוסחה היה: "הוא בעל ליקוי חמור". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

¹⁷ ס' 196(ג) (1) (ג) - נמחק בת' 227, ת"ת 1.1.22. עד למחיקתו, נוסחו היה:

"הוא אינו זכאי לגמלה לפי תקנה 5(ד) לתקנות הביטוח הלאומי (ילד נכה), התש"ע-2010, בעד התקופה שמהיום ה-31 כאמור."

¹⁸ ס' 196(ג) (2) - הוחלף בת' 227, ת"ת 1.1.22. נוסחו ערב ההחלפה היה:

"נכה שזכאי לתשלום קצבאות כאמור בפסקה (1) וגם לקצבה מיוחדת לפי תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (מתן שירותים מיוחדים), התשל"ט-1978 (בפסקה זו - קצבה מיוחדת), בעד התקופה שמהיום ה-31 כאמור באותה פסקה, ישולמו לו הקצבאות כאמור בפסקה (1) או הקצבה המיוחדת, לפי הגבוה, עד ליום ה-90 מהתאריך הקובע."

197. הוראות מיוחדות לענין עולים

[127כב(א), (ב)]

(א)¹⁹ על אף הוראות סעיף 196(א), עולה, שאי-כושרו להשתכר נגרם לפני היותו תושב ישראל, יהיה זכאי לגמלה לפי פרק זה.

(ב) הוראות פרק זה יחולו על כל עולה בשינויים אלה:

(1)²⁰ לא ידון המוסד בתביעה לגמלה לפי פרק זה של עולה אלא אחרי תום 9 חודשים מהיום שבו נעשה עולה; הוראה זו באה להוסיף, לגבי עולה שאי-כושרו להשתכר נגרם בהיותו תושב ישראל, על הוראות סעיף 207(א), ולא לגרוע מהן;

(2)²¹ הזכות לגמלה לפי פרק זה של עולה תתחיל בתום 12 חודשים מהיום שבו נעשה עולה; הוראה זו באה להוסיף, לגבי עולה שאי-כושרו להשתכר נגרם בהיותו תושב ישראל, על הוראות סעיף 196(ב), ולא לגרוע מהן;

(3) לשם הקביעה שצמצום בכושר השתכרות של עולה חל לאחר שהיה תושב ישראל, לענין הגדרת נכה שבסעיף 195, לא תובא בחשבון הכנסה שהיתה לו בהיותו מחוץ לישראל.

(ג)²² בסעיף זה "עולה" - תושב ישראל שמתקיים בו אחד מאלה:

(1) בידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות;

(2) בידו אשרה ורישיון לשיבת קבע או אשרה ורישיון לשיבת ארעי מסוג א/5, לפי חוק הכניסה לישראל, וניתן לו סל קליטה מהמשרד לקליטת העליה.

198. הוראות מיוחדות לענין עקרת בית

[127כג]

השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, יקבע כללים, מבחנים ותנאים לזכויותיה של עקרת בית נכה לגמלה לפי פרק זה, לרבות כללים ותנאים לבדיקת אי-כושרה לתפקד.

סימן ג': גמלאות

199. סוגי גמלאות נכות

[127כה(א) (1)-(3)]

נכה זכאי לגמלאות אלו:

(1) קצבה חודשית - לפי סעיפים 200 עד 202;

(2) שיקום מקצועי - לפי סעיפים 203 עד 205;

(3) השתתפות המוסד במתן שירותים מיוחדים - לפי סעיף 206;

¹⁹ בת' 85, ת"ת 1.7.06, במקום "תושב ישראל שבידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות (להלן בסעיף זה - עולה)" בא "עולה". ר' הוראת תחולה להערות מבוא לת' 85.

²⁰ ס' 197(ב)(1) - בת' 29, ת"ת 1.1.99, במקום "21" בא "5". ר' הערות מבוא לת' 29. בתיקון טעות שפורסם בס"ח 1699 עמ' 66, במקום "5 חודשים" בא, 9 חודשים". ת"ת 1.1.99.

²¹ ס' 197(ב)(2) - בת' 29, ת"ת 1.1.99, במקום "שנתיים" בא "12 חודשים". ר' הערות מבוא לת' 29.

²² ס' 197(ג) - נוסף בת' 85, ת"ת 1.7.06, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה להערות מבוא לת' 85.

200. קצבה מלאה ושיעורה

[127לז, 127לז]

(א)²⁴ נכה יחיד שהכנסתו מעבודה או ממשלח יד אינה עולה על 50.23%²⁵ מהשכר הממוצע, ושנקבעה לו דרגת אי-כושר להשתכר של 100% לקצבה ששיעורה הוא צירוף השיעורים האלה מקצבת יחיד מלאה כמשמעותה בסעיף קטן (ב) (להלן - קצבה חודשית מלאה):

(1) 107% ;

(2) 20.6%, למעט לעניין מי שהוראות סעיף 307 חלות לגביו ;

(3) 21.40% ;

(4)²⁶

(א) 17%, למעט לעניין מי שהוראות סעיף 307 חלות לגביו ;

(ב) 4.62%, לעניין מי שהוראות סעיף 307 חלות לגביו.

(ב)²⁷ שיעור הקצבה המלאה ליחיד יהיה 25% מהסכום הבסיסי (להלן - קצבת יחיד מלאה).

(ג)²⁸ היו לנכה תלויים שהם תושבי ישראל, תשולם לו בעדם, נוסף על קצבה חודשית מלאה, תוספת תלויים כדלהלן :

(1) בעד בן זוג שהכנסתו אינה עולה על הסכום הנקוב בפרט 1 שבלוח ט' - 12.5% מהסכום הבסיסי ;

(2) בעד כל אחד משני ילדיו הראשונים - 10% מהסכום הבסיסי ; לענין זה, "ילד" - כהגדרתו בסעיף 238.

²³ סי' 199(4) - נוסף בת' 54, ת"ת 1.9.02, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 54.

²⁴ סי' 200(א) - בת' 3, אחרי "נכה" בא "יחיד" ובמקום הסייפא "לקצבה חדשית מלאה" באה הסייפא המתחילה במילים "לקצבת יחיד מלאה...".

בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של התיקון החל ב-1.6.95 וכי הוא חל על גמלה המשולמת בעד הזמן שמיום התחילה ואילך.

בת' 109, במקום "שנקבעה לו" בא "שהכנסתו מעבודה או ממשלח יד אינה עולה על 21% מהשכר הממוצע ושנקבעה לו" ובמקום "75% לפחות" בא "100%". ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לתיקון 109.

בת' 187, ת"ת 1.1.17, תוקן השיעור מ-21% ל-29%. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

בת' 200, ת"ת 1.3.18, הוחלף בסעיף 200(א) השיעור "29%" בשיעור דלעיל וכן החליפה הסייפא החל במילים "לקצבה ששיעורה" את הנוסח הקודם שהיה: "לקצבת יחיד מלאה כמשמעותה בסעיף קטן (ב) כשהיא מוגדלת ב-7% (להלן - קצבה חודשית מלאה)".

²⁵ סי' 200(א) - בת' 217 נקבע כי בתקופה שמיום 1.8.20 ועד יום 30.6.21 במקום השיעור 37.35% יבוא: 50.23%. עוד נקבע כי הוראות אלה יחולו לעניין קצבה המשולמת בעד חודש יולי 2020 ואילך. בת' 227, ת"ת 1.1.22, נקבע השיעור ל-50.23%.

²⁶ סי' 200(א)4 - נוסף בת' 227, ת"ת 1.1.22.

²⁷ סי' 200(ב) - בת' 61, ת"ת 1.1.06, במקום "מהשכר הממוצע" בא "מהסכום הבסיסי". ר' הוראת תחולה בס' 68 להערות מבוא לת' 61.

בת' 200, ת"ת 1.3.18, החליפו המילים "(להלן - קצבת יחיד מלאה)" את הנוסח הקודם: "(לקצבה בשיעור זה ייקרא להלן - קצבת יחיד מלאה)".

²⁸ סי' 200(ג) - בת' 3, במקום "לקצבת יחיד מלאה" בא "לקצבת חדשית מלאה". בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של התיקון החל ב-1.6.95 וכי הוא חל על גמלה המשולמת בעד הזמן שמיום התחילה ואילך.

בת' 60, ת"ת 1.1.03, אחרי "היו לנכה תלויים" בא "שהם תושבי ישראל". ר' הערות מבוא לת' 60.

בת' 61, ת"ת 1.1.06, בכל מקום במקום "מהשכר הממוצע" בא "מהסכום הבסיסי". ר' הוראת תחולה בס' 68 להערות מבוא לת' 61.

בת' 200, ת"ת 1.3.18, החליפו המילים "נוסף על קצבה חודשית מלאה, תוספת" את הנוסח: "בנוסף לקצבה חודשית מלאה, תוספת".

(ד) 29 תוספת התלויים המשתלמת לפי סעיף קטן (ג) תוגדל ב-7%.

200א. קצבה חודשית נוספת³⁰

(בוטל).

29. ס' 200(ד) - נוסף בת' 3 בנוסח דלעיל. בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של התיקון החל ב-1.6.95 וכי הוא חל על גמלה המשולמת בעד הזמן שמיום התחילה ואילך.

30. ס' 200א - נוסף בת' 54, ת"ת 1.9.02, בנוסח:

"(א) בסעיף זה, "נכות רפואית" - נכות שנקבעה לפי הוראות סעיף 208.

(ב) נכה שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר של 75% לפחות ולא מתקיים בו האמור בסעיף 307, זכאי גם לקצבה נוספת בשיעורים שיחושבו מקצבת היחיד המלאה (בסימן זה - קצבה חודשית נוספת), כמפורט להלן:

(1) 17%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 80% לפחות;

(2) 14%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 70% לפחות ולא יותר מ-79%;

(3) 11.5%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 50% לפחות ולא יותר מ-69%."

ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 54.

בת' 109, במקום "גם לקצבה נוספת" בא "לקצבה נוספת על הקצבה שלה הוא זכאי לפי הוראות סעיפים 200 או 201, לפי העניין" וכן נוסף סעיף קטן (ג) בנוסח דלעיל. ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

ס' 200א(ב)(1) - בת' 187, ת"ת 1.1.17, תוקן השיעור מ-17% ל-20.6%. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

ס' 200א(ב)(2) - בת' 187, ת"ת 1.1.17, נמחקה הפסקה. עד לביטולה היה נוסחה: "14%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 70% לפחות ולא יותר מ-79%". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

ס' 200א(ב)(3) - בת' 150, הוספה הסיפא החל במילים "או אם נקבעה לו נכות רפואית". ת"ת 1.3.14. ראו הוראות תחולה ומעבר בהערות המבוא לת' 150.

בת' 187, ת"ת 1.1.17, תוקנה הפסקה לנוסח דלעיל. הנוסח עד לשינוי היה:

"11.5%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 50% לפחות ולא יותר מ-69% או אם נקבעה לו נכות רפואית

בשיעור של 40% לפחות ולא יותר מ-49% בהתאם לפרטים 33 או 91 שבחלק א' לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956."

ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

ס' 200א(ב)(4) - נוסף בת' 187, ת"ת 1.1.17. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

בת' 200, ת"ת 1.3.18, בוטל הסעיף. נוסחו ערב הביטול היה:

"(א) בסעיף זה, "נכות רפואית" - נכות שנקבעה לפי הוראות סעיף 208.

(ב) נכה שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר של 75% לפחות ולא מתקיים בו האמור בסעיף 307, זכאי לקצבה נוספת על הקצבה שלה הוא זכאי לפי הוראות סעיפים 200 או 201, לפי העניין, בשיעורים שיחושבו מקצבת היחיד המלאה (בסימן זה - קצבה חודשית נוספת), כמפורט להלן:

(1) 20.6%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 80% לפחות;

(2) (נמחקה);

(3) 16%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 50% לפחות ולא יותר מ-79% או אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 40% לפחות ולא יותר מ-49% בהתאם לפרטים 33 או 91 שבחלק א' לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956.

(4) 6.9%, אם נקבעה לו נכות רפואית בשיעור של 40% לפחות ולא יותר מ-49% והיא אינה נכות רפואית כאמור בסיפה של פסקה (3).

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), מי שהיה זכאי לקצבה חודשית נוספת לפי הוראות אותו סעיף קטן, ושששל הכנסתו מעבודה או ממשלח יד חדלה זכאותו לקצבה כאמור, יוסיף המוסד לשלם לו קצבה חודשית נוספת בתקופות ובשיעורים כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) ב-12 החודשים הרצופים לאחר שחדלה זכאותו כאמור - בשיעור החל לגביו לפי הוראות סעיף קטן (ב);

(2) החל בחודש ה-13 ועד תום 24 החודשים הרצופים לאחר שחדלה זכאותו כאמור - בשיעור של 75% מהשיעור החל לגביו לפי הוראות סעיף קטן (ב);

(3) החל בחודש ה-25 ועד תום 36 החודשים הרצופים לאחר שחדלה זכאותו כאמור - בשיעור של 50% מהשיעור החל לגביו לפי הוראות סעיף קטן (ב);

(4) החל בחודש ה-37 ועד תום 48 החודשים הרצופים לאחר שחדלה זכאותו כאמור - בשיעור של 25% מהשיעור החל לגביו לפי הוראות סעיף קטן (ב)."

(א)³² נכה, שנקבעה לו דרגת אי-כושר להשתכר שאינה עולה על 74%, זכאי לקצבה חודשית חלקית בעדו ובעד התלויים בו שהם תושבי ישראל, בסכום שיחסו לקצבה כאמור בסעיף 200(א)(1) ו-4(א), (ג) ו-ד), לפי הענין, הוא כיחס שבין אחוז דרגת אי-כושרו להשתכר לבין מאה וכן לקצבה כאמור בסעיף 200(א)(3).

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לגבי נכה כאמור באותו סעיף קטן שיש לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד בשיעור העולה על 21% מהשכר הממוצע, תהא הקצבה החודשית בעד התלויים בו שהם תושבי ישראל, בסכום השווה לסכום תוספת התלויים כאמור בסעיף 200(ג) ו-ד).

³¹ ס' 201 - בת' 3, במקום "כאמור בסעיף 200, בא "כאמור בסעיף 200(א)(ג) ו-ד), לפי הענין". בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של התיקון ב-1.6.95 וכי הוא חל על גמלה המשולמת בעד הזמן שמיום התחילה ואילך.

בת' 60, ת"ת 1.1.03, אחרי "התלויים בו" בא "שהם תושבי ישראל". ר' הערות מבוא לת' 60.
בת' 109, סעיף 201 המקורי סומן (א) ואחרון נוסף סעיף קטן (ב) בנוסח דלעיל. ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

³² בת' 200, ת"ת 1.3.18, במקום "200(א)" בא "200(א)(1)" ונוספה הסיפא החל במילים "וכן לקצבה...".

בת' 227, ת"ת 1.1.22, נוספה בס"ק (א) ההתייחסות לס"ק 200(א)(4).

³³. ס' 202 - בנוסח המקורי:

"(א) עלתה קצבה של נכה על הסכום השווה לקצבת יחיד מלאה (לעודף זה ייקרא להלן - יתרת הקצבה), ינהגו כך:

- (1) כל הכנסה שהיתה לו לא תנוכה מסכום השווה לקצבת יחיד מלאה;
 - (2) היתה לו הכנסה חודשית לפי סעיף 12(1) או (2) לפקודת מס הכנסה בסכום העולה על 40% מהשכר הממוצע, כפי שהיה ב-1 בינואר, ינוכה מיתרת הקצבה 60% מההכנסה העודפת;
 - (3) היתה לו הכנסה חודשית שלא לפי סעיף 12(1) או (2) האמור, תנוכה הכנסה זו מיתרת הקצבה.
- (ב) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע הוראות בדבר ניכויים מקצבה של עולה לפי סעיף קטן (א) בשל קצבה המשתלמת לעולה לפי דיני חוץ."
- בת' 3 ברישא, במקום "לקצבת יחיד מלאה" בא "לקצבת חדשית מלאה". בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של התיקון החל ב-1.6.95 וכי הוא חל על גמלה המשולמת בעד הזמן שמיום התחילה ואילך.
- בת' 3, בסעיף קטן (א)1, במקום "לקצבת יחיד מלאה" בא "לקצבת חדשית מלאה". בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של התיקון החל ב-1.6.95 וכי הוא חל על גמלה המשולמת בעד הזמן שמיום התחילה ואילך.
- בת' 46, ת"ת 9.1.02, הוחלף לנוסח:

"(א) בסעיף זה -

"הכנסה" - כל אחת מאלה:

- (1) "הכנסת עבודה" - הכנסה חודשית לפי פסקאות (1), (2) או (8) של סעיף 2 בפקודת מס הכנסה;
- (2) "פנסיה" - הכנסה חודשית, למעט גמלה המשתלמת לפי הוראות חוק זה, המשתלמת לנכה עקב פרישה מלאה או חלקית מעבודתו, לרבות כל אלה:
- (א) הכנסה כאמור המתקבלת או המופקת מחוץ לישראל;
- (ב) הכנסה כאמור המשתלמת בידי קופות גמל כהגדרתה בסעיף 180;
- (ג) הכנסה כאמור המשתלמת בידי מבטח כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981.

(3) "הכנסה אחרת" - הכנסה חודשית שאינה הכנסת עבודה ושאינה פנסיה.

(ב) עלתה קצבה של נכה על הסכום השווה לקצבה חודשית מלאה, ואם שולמה לו קצבה חודשית נוספת עלתה על הסכום השווה לקצבה חודשית מלאה בצירוף הקצבה החודשית הנוספת (לעודף זה ייקרא בסעיף זה - יתרת הקצבה), ינהגו כך:

- (1) כל הכנסה שהיתה לו לא תנוכה מסכום השווה לקצבה חודשית מלאה;
- (2) היתה לנכה הכנסת עבודה בסכום העולה על 40% מהשכר הממוצע, תנוכה מיתרת הקצבה 60% מההכנסה העודפת;
- (3) היתה לנכה פנסיה בסכום העולה על 17% מהשכר הממוצע, תנוכה מיתרת הקצבה ההכנסה העודפת;
- (4) היתה לנכה הכנסת עבודה וגם פנסיה ינהגו כך:
- (א) הוראות פסקה (3) יחולו על הפנסיה;
- (ב) הוראות פסקה (2) יחולו על הכנסת עבודה ואולם אם הכנסת העבודה והפנסיה יחד עולים על 40% מהשכר הממוצע, תופחת, מה-40% כאמור בפסקה (2), הפנסיה עד לסכום השווה ל-17% מהשכר הממוצע;

(5) היתה לנכה הכנסה אחרת, תנוכה הכנסה זו מיתרת הקצבה.

(ג) היו לנכה הכנסות משניים או יותר ממקורות ההכנסה המנויים בהגדרה "הכנסה", ייעשו הניכויים מיתרת הקצבה לפי סדר זה: הפנסיה תחילה, לאחר מכן הכנסת עבודה ולבסוף כל הכנסה אחרת."

הוראת תחולה קובעת כי התיקון יחול על הכנסות שהופקו וקצבה המשתלמת בעד יום י"ז בטבת התשס"ב 1 בינואר 2002 ולאחריו.

בת' 54, ת"ת 1.9.02, ברישא לסעיף קטן (ב) במקום "לקצבה חדשית מלאה" בא "לקצבה חדשית מלאה ואם שולמה לו קצבה חודשית נוספת עלתה על הסכום השווה לקצבה חודשית מלאה בצירוף הקצבה החודשית הנוספת". ר' הוראות תחולה בהערות מבוא לת' 54.

הוחלף בת' 60, ת"ת 1.1.03, לנוסח -

"(א) בסעיף זה, "הקצבה הקובעת" - סכום השווה לקצבה חודשית מלאה, ואם שולמה לנכה קצבה חודשית נוספת, סכום השווה לקצבה חודשית מלאה בצירוף הקצבה החודשית הנוספת.

(ב) עלתה קצבה של נכה על הקצבה הקובעת (לעודף זה ייקרא בחוק זה - יתרת הקצבה), ינהגו כך:

- (1) כל הכנסה שהיתה לו לא תנוכה מסכום השווה לקצבה הקובעת;
- (2) היתה לו הכנסה חודשית לפי סעיף 12(1), (2) או (8) לפקודת מס הכנסה בסכום העולה על 40% מהשכר הממוצע, ינוכה מיתרת הקצבה 60% מההכנסה העודפת;
- (3) היתה לו הכנסה חודשית שלא לפי סעיף 12(1), (2) או (8) לפקודת מס הכנסה, תנוכה הכנסה זו מיתרת הקצבה."

ר' הערות מבוא לת' 60.

בת' 109, בסעיף קטן (ב) במקום הרישה בא "נכה שהיתה לו הכנסה -", פסקה (1) נמחקה, במקום פסקה (2) בא הנוסח דלעיל ובמקום הסייפה של פסקה (3) מתחילה במילים "שלא לפי..." באה הסייפה בנוסח דלעיל. ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

(ב) נכה שהיתה לו הכנסה -

(1) בוטל;

(2)³⁵ היתה לו הכנסה מעבודה או משלח יד ינוכה מקצבת הנכות המשתלמת בעדו לפי סעיף 200(א) הסכום המתקבל מסך המכפלות של חלקי הכנסתו של המבוטח, הנקובים לגביו בטור א' של לוח ח'1, בשיעורים הנקובים לצדס בטור ב'; נותרה יתרה לניכוי לאחר שבוצע הניכוי האמור, תנוכה היתרה מתוספת התלוים החלה לגביו; נקבעה לנכה דרגת אי-כושר בשיעור נמוך מ-100%, תשולם קצבתו בסכום הנמוך מבין אלה:

(א)³⁶ הסכום המתקבל מניכוי של סך המכפלות של חלקי הכנסתו של המבוטח, הנקובים לגביו בטור א' של לוח ח'1, בשיעורים הנקובים לצדס בטור ב', מקצבה חודשית מלאה; נותרה יתרה לניכוי לאחר שבוצע הניכוי האמור, תנוכה היתרה מתוספת התלוים החלה לגביו;

(ב) הסכום המחושב בעדו לפי סעיף 201(א) ו-(ב), ולגבי מי שהכנסתו מעבודה או ממשלח יד אינה עולה על 21% מהשכר הממוצע - הסכום המחושב בעדו לפי סעיף 201(א) בלבד;

(3)³⁷ היתה לו הכנסה חודשית שלא מעבודה או ממשלח יד, תנוכה הכנסה זו מההפרש שבין הקצבה המשולמת לו ובין הקצבה החודשית המלאה ובלבד שלא יובא בחשבון לעניין הכנסתו האמורה סכום השווה ל-11.37% מהשכר הממוצע.

(ג)³⁸ על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תשולם קצבה לפי סעיפים 200 ו-201 למבוטח אם שיעורה נמוך מ-2.68% מהסכום הבסיסי; לעניין זה, תחושב הקצבה שמבוטח זכאי לה, בצירוף תוספת התלוים החלה לגביו, בהתאם להכנסותיו ובהתאם להוראות סעיפים 200, 201 וסעיף זה.

203. שיקום מקצועי - תנאים³⁹

[127מ]

מבוטח שאירע לו ליקוי בהיותו תושב ישראל או בהיותו תושב ארץ-ישראל לפני ו' באייר התש"ח (15 במאי 1948), או מבוטח שבהגיעו לגיל 18 היה תושב ישראל ונכה או שנגרם לו ליקוי בהיותו עובד קטין, זכאי לשיקום מקצועי אם נתמלאו בו אלה:

(1) נקבעו לו עקב הליקוי לפחות 20% נכות בהתאם למבחני נכות מכוח סעיף 118;

(2) אין הוא מסוגל עוד, עקב ליקויו, לעסוק בעבודתו הקודמת או בעבודה מתאימה אחרת;

(3) הוא זקוק להכשרה מקצועית שתאפשר לו לחזור לעבודתו הקודמת או להשתלב בעבודה התואמת את כישוריו לאחר אירוע הליקוי;

³⁴ ס' 202(א) - בוטל בת' 200, ת"ת 1.3.18. עד לביטול היה נוסחו: "בסעיף זה, "הקצבה הקובעת" - סכום השווה לקצבה חודשית מלאה, ואם שולמה לנכה קצבה חודשית נוספת, סכום השווה לקצבה חודשית מלאה בצירוף הקצבה החודשית הנוספת".

³⁵ ס' 202(ב)(2) - בת' 187, ת"ת 1.1.17. נוסף הטקסט החל במילים "נותרה יתרה לניכוי" וכלה במילים "התלוים החלה לגביו". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

³⁶ ס' 202(ב)(2)(א) - בת' 187, ת"ת 1.1.17. הוחלפה הסיפא החל במילים "מקצבה חודשית מלאה" לנוסח דלעיל. הנוסח הקודם היה: "מקצבה חודשית מלאה, בצירוף תוספת התלוים החלה לגביו". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

³⁷ ס' 202(ב)(3) - בת' 200, ת"ת 1.3.18. החליפו המילים "הקצבה החודשית המלאה" את הנוסח: "הקצבה הקובעת". בת' 227, ת"ת 1.1.22. נוספה הסיפא החל במילים "ובלבד שלא יובא בחשבון...", ונקבע כי היא תיקרא כחלק מהסעיף בתקופה שמיום 1.1.22 ועד יום 31.12.22. בת' 235, ת"ת 16.2.23. הפכה הסיפא הנ"ל לחלק קבוע מנוסח הסעיף.

³⁸ ס' 202(ג) - הוסף בת' 187, ת"ת 1.1.17. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

³⁹ ס' 203 - בת' 109, בפסקה (3) במקום "לעבודה" בא "להשתלב בעבודה". ראה הוראות תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

(4) הוא ניתן לשיקום מקצועי; כללים ומבחנים לענין זה יקבע השר באישור ועדת העבודה והרווחה.

204. שיקום מקצועי - כללים

[127מא]

שיקום מקצועי יינתן לפי אותם העקרונות והכללים ובאותן הדרכים החלים לגבי נפגע לפי פרק ה'; התקנות וההוראות בדבר שיקום מקצועי מכוח פרק ה' יחולו לגבי מבוטח כאמור בסעיף 203, בשינויים המחוייבים, זולת אם קבע השר הוראה אחרת.

205. שיקום מקצועי למי שהגיע לגיל פרישה⁴⁰

מי שזכאי לשיקום מקצועי לפי פרק זה והגיע בעת מתן השיקום לגיל הפרישה, רשאי להשלים את השיקום המקצועי גם מעבר לגיל האמור.

206. שירותים מיוחדים

[127כה]

(א) שירותים מיוחדים הניתנים לאדם לפי פרק זה הם שירותים לטיפול אישי בו ולעזרת בית לשירותו האישי ולמשק ביתו.

(ב)⁴¹ השתתפות המוסד במתן שירותים מיוחדים לנכה תהיה לפי כללים, מבחנים ובשיעורים שקבע השר באישור ועדת העבודה והרווחה לכלל הנכים או לסוגיהם.

(ג) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע כללים, מבחנים ובשיעורים להשתתפות המוסד במתן שירותים מיוחדים למבוטח, אף אם אינו נכה, ובלבד שנקבע לו אחוז נכות לפי סעיף 208 בשיעור של 75% לפחות.

(ג1)⁴² בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע תקופה שבעדה תשולם הגמלה, שהנכה זכאי לה, אף בשונה מהוראות סעיף 296.

(ד)⁴³ מי שזכאי לשירותים מיוחדים והגיע לגיל הפרישה, לא תפקע מסיבה זו זכותו למתן שירותים מיוחדים גם מעבר לגיל האמור.

206א. גמלה מיוחדת למי שסובל ממוגבלות קשה⁴⁴

(א) בסעיף זה, "גמלה בסיסית" - גמלה לפי הוראות סעיף 206.

(ב)⁴⁵ מי שזכאי לגמלה בסיסית או לגמלת שירותים מיוחדים לעולה המשתלמת לפי הסכם בדבר מתן גמלאות מיוחדות לעולים התלויים בעזרת הזולת שנערך לפי סעיף 9, זכאי גם לגמלה שתחושב באחוזים מקצבת היחיד המלאה, כמפורט להלן:

⁴⁰ ס' 205 - בתי' 66, ת"ת 1.4.04, במקום "ומלאו לו" בא "והגיע" ובמקום "65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה" בא "לגיל הפרישה". ר' הוראת תחולה להערות מבוא לתי' 66.

בתי' 192, ת"ת 27.8.17 הוחלף בכותרת הסעיף הביטוי "לגיל זקנה" בביטוי "לגיל פרישה".

⁴¹ ס' 206(ב) - בתי' 19, ת"ת 1.6.98, במקום "כללים ובשיעורים" בא, כללים, מבחנים ובשיעורים".

⁴² ס' 206(ג1) - נוסף בתי' 19, ת"ת 1.6.98, בנוסח דלעיל.

⁴³ ס' 206(ד) - בתי' 66, ת"ת 1.4.04, במקום "לגיל 65 שנים בגבר או 60 שנים באשה" בא "לגיל הפרישה". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לתי' 66.

⁴⁴ ס' 206א - נוסף בתי' 54, ת"ת 1.9.02, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לתי' 54.

⁴⁵ ס' 206א(ב) - בתי' 227, ת"ת 1.1.22, נוסף ברישא הקטע החל במילים "או לגמלת שירותים מיוחדים" ועד "שנערך".

(1)⁴⁶ 86.58%, לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 235% מקצבת יחיד מלאה;

(1א)⁴⁷ 65.05%, לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 188% מקצבת יחיד מלאה;

(2)⁴⁸ 46.57%, לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 111.9% מקצבת יחיד מלאה;

(3)⁴⁹ 18.48%, לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 50% מקצבת יחיד מלאה.

(ג)⁵⁰ מי שזכאי לגמלה בסיסית כאמור בסעיף קטן (ב) והגיע לגיל הפרישה, לא תפקע מסיבה זו זכותו לגמלה לפי סעיף זה גם מעבר לגיל האמור.

סימן ד': קביעת נכות ואי-כושר

207. תחילת הבירור

[127כב(ב), (ג)]

(א)⁵¹ לא ידון המוסד בתביעה לגמלה לפי פרק זה אלא בתום 90 ימים מהיום שלפי טענת התובע אין לו הכנסה בפועל מעבודה או ממשלח יד או שהכנסתו כאור אינה עולה על 60% מהשכר הממוצע.

(ב)⁵² לענין הקביעה אם הכנסתו כאמור בסעיף קטן (א) אינה עולה על 60% מהשכר הממוצע, לא יובאו בחשבון דמי מחלה המשתלמים למבוטח מאת מעבידו.

208. אחוזי נכות רפואית

[127כז]

(א)⁵³ תנאי לקביעת אי-כושר להשתכר הוא שנקבעה למבוטח נכות רפואית, לפי מבחנים, תנאים וכללים שקבע השר (בסעיף זה - המבחנים), בשיעור של 60% לפחות, ואולם אם נקבעה למבוטח לפי המבחנים נכות רפואית בשל ליקוי יחיד בשיעור של 25% לפחות, יהיה התנאי לקביעת אי כושר להשתכר - קביעת נכות רפואית, לפי המבחנים, בשיעור של 40% לפחות.

(ב) רופא שהוא עובד המוסד או רופא אחר, שהמוסד הסמיכם לכך (להלן - רופא מוסמך), יקבע את אחוזי הנכות כאמור בסעיף קטן (א).

לפי סעיף 9."

⁴⁶ סי' 206א(ב)(1) - הוחלף בתי' 227, ת"ת 1.1.22 לנוסח דלעיל. עד להחלפתו היה נוסח הסעיף:

51.61%, לזכאי לגמלה בסיסית בשיעור של 188% מקצבת יחיד מלאה;

בתי' 200, ת"ת 1.3.18, החליפו השיעורים 51.61%-188% את השיעורים 42.5%-150%, בהתאמה.

⁴⁷ סי' 206א(ב)(1א) - נוסף בתי' 227, ת"ת 1.1.22.

⁴⁸ סי' 206א(ב)(2) - בתי' 200, ת"ת 1.3.18, החליפו השיעורים 37.61%-111.9% את השיעורים 28.5%-100%, בהתאמה. בתי' 227, ת"ת 1.1.22 תוקן השיעור 37.61%-ל-46.57%.

⁴⁹ סי' 206א(ב)(3) - בתי' 227, ת"ת 1.1.22 תוקן השיעור 14%-ל-18.48%.

⁵⁰ סי' 206א(ג) - בתי' 66, ת"ת 1.4.04, במקום "65 שנים בגבר או 60 שנים באשה" בא "לגיל הפרישה". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לתי' 66.

⁵¹ סי' 207(א) - בתי' 187, ת"ת 1.1.17 הוחלפה הסיפה החל במילים "אין לו הכנסה בפועל" וכלה במילים "60% מהשכר הממוצע". עד להחלפה היה נוסח הסיפה: "צומצמה הכנסתו מעבודה או ממשלח יד ב-50% או יותר או שנפסקה, ובאין הכנסה כאמור - מהיום שהיה לנכה". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתי' 187.

⁵² סי' 207(ב) - בתי' 187, ת"ת 1.1.17 החליפו המילים "אם הכנסתו כאמור סעיף קטן (א) אינה עולה על 60% מהשכר הממוצע" את המילים: "אם חל צמצום בהכנסה מעבודה". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתי' 187.

⁵³ סי' 208(א) - בתי' 68, ת"ת 1.1.04, במקום "שקבע השר, בשיעור של 40% לפחות" בא "שקבע השר (בסעיף זה - המבחנים), בשיעור של 60% לפחות, ואולם אם נקבעה למבוטח לפי המבחנים נכות רפואית בשל ליקוי יחיד בשיעור של 25% לפחות, יהיה התנאי לקביעת אי כושר להשתכר - קביעת נכות רפואית, לפי המבחנים, בשיעור של 40% לפחות". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לתי' 68.

(ג)⁵⁴ קבע רופא מוסמך שאחוזי הנכות פחותים מ-60%, ולעניין מי שנקבעה לו נכות בשל ליקוי יחיד בשיעור של 25% לפחות - שאחוזי הנכות פחותים מ-40%, חייב הוא לנמק קביעתו.

(ד) השר רשאי להפחית, בתקנות, את אחוזי הנכות מהאמור בסעיף זה, לכלל הנכים או לסוגים מהם.

(ה)⁵⁵ בסעיף זה, "ליקוי יחיד" - כל ליקוי או פגימה שברשימת הליקויים כמשמעותה בתקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (קביעת אחוזי נכות רפואית, מינוי ועדות לעררים והוראות שונות), התשמ"ד-1984, שבצדס נקוב אחוז נכות.

209. דרגת אי-כושר להשתכר

[127כח]

(א) פקיד תביעות כאמור בסעיף 298 יחליט אם התובע הינו נכה ויקבע את דרגת אי-כושרו להשתכר.

(א1)⁵⁶ דרגת אי-כושר תיקבע באחד משיעורים אלה: 60%, 65%, 74% או 100%, ובלבד שאם דרגת אי-הכושר להשתכר עלתה על 74% תיקבע לנכה דרגת אי-כושר להשתכר בשיעור של 100%.

(ב) בהחלטתו יביא פקיד התביעות בחשבון גם את השפעת ליקויו של התובע על יכולתו לחזור לעבודתו במלואה או בחלקה, ועל יכולתו לבצע עבודה אחרת או לרכוש מקצוע חדש מסוג העבודות או המקצועות שהתובע מסוגל לעסוק בהם והתנאים את כושרו הגופני ומצב בריאותו, וזאת לאחר שרופא מוסמך ופקיד שיקום שהמוסד הסמיכו לכך חיוו דעתם בכתב לענין זה; פקיד התביעות לא יביא בחשבון אם הוצעה לתובע עבודה או אם לא השתלב בעבודה כאמור.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי פקיד תביעות לקבוע לתובע דרגת אי-כושר להשתכר, שאינה פחותה מ-75%, אף ללא קבלת חוות דעת של פקיד שיקום.

(ד)⁵⁷

(1)⁵⁸ תובע שחדלה להשתלם לו קצבה לפי הוראות סעיפים 200 ו-201 בשל כך בלבד שהיתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד (בסעיף קטן זה - הכנסה שוללת), והכנסתו כאמור פחתה מ-60% מהשכר הממוצע, יקבע פקיד תביעות את דרגת אי-כושרו להשתכר, מחדש, בשיעור שלא יפחת משיעור דרגת אי-הכושר היציבה להשתכר שנקבע לגביו לאחרונה לפני שהחלה להשתלם לו ההכנסה השוללת.

(2) קביעה מחדש של דרגת אי-כושר להשתכר, לפי פסקה (1), תיעשה בלא קבלת חוות דעת של רופא מומחה או פקיד שיקום.

⁵⁴ ס' 208 (ג) - בת' 68, ת"ת 1.1.04, במקום "מ-40%" בא "מ-60%", ולעניין מי שנקבעה לו נכות בשל ליקוי יחיד בשיעור של 25% לפחות - שאחוזי הנכות פחותים מ-40%." ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 68.

⁵⁵ ס' 208 (ה) - נוסף בת' 68, ת"ת 1.1.04 בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 68. ר' תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח נכות) (בדיקה מחדש ותביעה חדשה), התשס"א-2000.

⁵⁶ ס' 209 (א1) - נוסף בת' 109, בנוסח דלעיל. ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

⁵⁷ ס' 209 (ד) - נוסף בת' 109, בנוסח דלעיל. ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

⁵⁸ ס' 209 (ד1) - בת' 187, ת"ת 1.1.17 הוחלפו המילים "שחדל להיות נכה" ב"שחדלה להשתלם לו קצבה לפי הוראות סעיפים 200 ו-201" והוחלפו המילים "ובתוך תקופה שלא עלתה על 36 חודשים רצופים מהיום שבו החלה להשתלם לו ההכנסה השוללת פחתה הכנסתו כאמור מההכנסה הקבועה לגביו בפסקה (3) להגדרה "נכה" שבסעיף 195" במילים "והכנסתו כאמור פחתה מ-60% מהשכר הממוצע". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

210. דרגה זמנית של אי-כושר להשתכר

[127לב]

פקיד תביעות רשאי לקבוע דרגת אי-כושר להשתכר לתקופה מוגבלת, כל עוד המצב הרפואי או התפקוד של הנכה אינם יציבים, או לתקופה הדרושה למתן שיקום מקצועי, או בנסיבות אחרות כפי שנקבע; תוקפה של כל קביעה זמנית תהיה לתקופה שאינה עולה על שנתיים.

211. ערר על החלטת רופא מוסמך או פקיד תביעות

[127כט, 127ל]

(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת רופא מוסמך, בכך שקבע לו אחוזי נכות רפואית שאינם מזכים בגמלה לפי פרק זה, רשאי לערור עליה לפני ועדה רפואית לעררים.

(ב) הרואה עצמו נפגע מהחלטת פקיד תביעות בענין אי-כושרו להשתכר, למעט קביעתו בענין השתכרותו בפועל, רשאי לערור עליה לפני ועדה לעררים.

(ג) הרואה עצמו נפגע מהחלטת פקיד תביעות בענין זכאותו לשירותים מיוחדים רשאי לערור עליה לפני ועדה לעררים לשירותים מיוחדים.

212. מינוי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן

[127לא]

(א) השר יקבע את אופן מינוין, הרכבן וסדרי עבודתן של ועדה רפואית לעררים, ועדה לעררים וועדה לעררים לשירותים מיוחדים; כן יקבע, באישור ועדת העבודה והרווחה, את סמכויותיהן של הועדות האמורות ואת העקרונות והכללים שינחו אותן.

(א1)⁵⁹ הוראות פסקאות (1) עד (3) של סעיף 118 (ב) יחולו לעניין מינוי והכשרה של רופא שהוא חבר בוועדה מהוועדות המנויות בסעיף קטן (א), בשינויים המחויבים.

(ב) השר רשאי לקבוע את המועדים והדרכים להגשת עררים לפי סעיף 211.

213. ערעור

[127לד]

החלטות של ועדה רפואית לעררים, ועדה לעררים וועדה לעררים לשירותים מיוחדים, ניתנות לערעור, בשאלה משפטית בלבד, לפני בית דין אזורי לעבודה; פסק דינו של בית הדין ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי לעבודה אם נתקבלה רשות לכך מאת נשיא בית הדין הארצי לעבודה או סגנו, או מאת שופט של בית הדין הארצי שמינה לכך הנשיא.

214. בדיקה מחדש של דרגת אי-כושר להשתכר

[127לה]

(א)⁶⁰ המוסד רשאי לבדוק מחדש את דרגת אי-הכושר של נכה להשתכר או את שיעור נכותו הרפואית וכן רשאי הנכה לתבוע בדיקה מחדש כאמור, הכל תוך פרקי זמן ובתנאים שנקבעו באישור ועדת העבודה והרווחה.

⁵⁹ ס' 212(א1) - נוסף בת' 115, בנוסח דלעיל ר' הוראת תחילה ומעבר בהערות מבוא לת' 115.

⁶⁰ ס' 214(א) - בת' 54, ת"ת 1.9.02, אחרי "אי כושר להשתכר" בא "או את שיעור נכותו הרפואית". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 54.

(ב)⁶¹ החליט המוסד לבדוק מחדש את דרגת אי-הכושר להשתכר או את שיעור נכותו הרפואית, חייב הנכה לעמוד לבדיקה לענין סעיפים 208 ו-209; לא עשה כן במועד שנדרש לכך, רשאי המוסד להשהות את מתן הגמלה עד שיתייצב הנכה לבדיקה, זולת אם נתן הנכה הצדק סביר לאי-התייצבותו.

(ג)⁶² בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע תקופה שבעדה תשולם הגמלה שהנכה זכאי לה בעקבות בדיקה מחדש, אף בשונה מהוראות סעיף 296 ובלבד שלא תשולם גמלה כאמור לתקופה העולה על 12 החודשים שבתכוף לפני הגשת הבקשה לבדיקה מחדש.

סימן ה': שונות

215. הכשרה מקצועית לבן זוג של נכה⁶³

[127מז(א)(1)]

השר, לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה, יקבע הוראות, תנאים ושיעורי סכומים בדבר מתן הכשרה מקצועית, דמי מחיה והוצאות אבחון לבן זוגו של נכה שאינו ניתן לשיקום מקצועי, ובלבד שכן הזוג טרם הגיע לגיל הפרישה.

216. אלמנה הזכאית להכשרה מקצועית ולשירותים מיוחדים

[127מז(ב)]

(בוטל)⁶⁴.

217. הפחתת גמלה, השהייתה או שלילתה

[127כד]

המוסד רשאי להפחית, להשהות או לשלול גמלה למבוטח התובע גמלה לפי פרק זה או לזכאי לה, שסירב ללא צידוק מספיק למלא אחר הוראות שניתנו לו בקשר להכשרה מקצועית, הסבת מקצוע או השמה בעבודה, התואמות את כושרו הגופני ומצב בריאותו, או למי שסירב לעמוד לבדיקות רפואיות או שיקומיות.

בת' 109, אחרי "מחדש את" בא "שיעור נכותו הרפואית של מי שזכאי לקצבה לפי סימן ז' (להלן - זכאי) וכן את" ואחרי "וכן רשאי" בא "הזכאי או". ראה הוראות תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.

בת' 187, ת"ת 1.1.17 נמחקו המילים "את שיעור נכותו הרפואית של מי שזכאי לקצבה לפי סימן ז' (להלן - זכאי), וכן" שהיו ברישא לאחר המילים "המוסד רשאי לבדוק מחדש". בנוסף הוחלפו המילים "רשאי הזכאי או הנכה" במילים "רשאי הנכה". ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187.

⁶¹ ס' 214 (ב) - בת' 54, ת"ת 1.9.02, אחרי "אי כושר להשתכר" בא "או את שיעור נכותו הרפואית". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 54.

⁶² ס' 214 (ג) - נוסף בת' 19, ת"ת 1.6.98, בנוסח דלעיל.

בת' 60, ת"ת 1.1.03, נוספה הסייפא המתחילה במילים "ובלבד שלא...". ר' הערות מבוא לת' 60.
בת' 68, ת"ת 1.1.04, במקום "חודשים" בא "החודשים שבתכוף לפני הגשת הבקשה לבדיקה מחדש". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 68.

⁶³ ס' 215 - בת' 66, ת"ת 1.4.04, במקום "לגיל 65 שנים בגבר ו-60 שנים באשה" בא "לגיל הפרישה". ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 66.

⁶⁴ סעיף 216 - בוטל בת' 44. נוסחו ערב הביטול היה:

"אלמנה שאינה עובדת ואינה עובדת עומדת לה קצבה לפי סעיפים (1)132 עד (5) או 252 דינה, לענין הכשרה מקצועית, דמי מחיה, הוצאות אבחון ושירותים מיוחדים, כדין עקרת בית לפי פרק זה.

218. הפרת הוראות רפואיות ושיקומיות

[127נב]

סמכויות המוסד לפי סעיף 145 יהיו לו גם לענין גמלה לפי פרק זה.

219. חובת אדם למסור מידע

[127נ]

השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, רשאי לקבוע הוראות בדבר חובתו של כל אדם, לרבות רופא, למסור למוסד, לענין פרק זה, כל מידע המצוי ברשותו הנוגע לנכותו של אדם.

220. מימון פעולות לפיתוח שירותים לנכים

[127נב]

(א)⁶⁵ בהתייעצות עם המועצה יממן המוסד פעולות המיועדות לפיתוח שירותים לטובת הנכים, ובלבד שהסכום הכולל של התחייבויות המוסד, בשנת כספים פלונית, למימון פעולות כאמור, לרבות התחייבויות לגבי שנות הכספים הבאות, לא יעלה על 170 מיליון שקלים חדשים.

(ב)⁶⁶ על אף הוראות סעיף קטן (א) -

(1) המוסד רשאי, בהתייעצות עם המועצה ובהסכמת שר האוצר, להתחייב לממן פעולות לפי הוראות סעיף קטן (א), בסכום העולה על הסכום הקבוע בו, ובלבד שסכום ההתחייבויות הנוסף יופחת מהסכום הכולל שבו יהיה המוסד רשאי להתחייב בשתי שנות הכספים הבאות, באופן שיקבע בהסכמת שר האוצר;

(2)⁶⁷ התחייב המוסד, בשנת כספים מסוימת, לממן פעולות כאמור בסעיף קטן (א) בסכום הנמוך מהסכום הקבוע בו, רשאי הוא, בהתייעצות עם המועצה, להתחייב בשנת הכספים שלאחריה בסכום הקבוע בסעיף קטן (א), בתוספת סכום ההפרש או בתוספת 20% מהסכום הקבוע בסעיף קטן (א), לפי הנמוך; לענין זה, "סכום ההפרש" - סכום השווה להפרש שבין הסכום הקבוע בסעיף קטן (א) לבין הסכום שבו התחייב המוסד בשנת הכספים המסוימת.

(3) בוטלה התחייבות שניתנה לפי סעיף זה, בשנת הכספים שבה ניתנה ההתחייבות או באחת משתי שנות הכספים שלאחריה, רשאי המוסד, בהתייעצות עם המועצה, להתחייב, בשנת הכספים שבה בוטלה ההתחייבות או בשנת הכספים שלאחריה, בסכום השווה לסכום המרבי שבו הוא רשאי להתחייב באותה שנת כספים לפי סעיף קטן (א) ופסקאות (1) ו-(2), בתוספת סכום ההתחייבות שבוטלה כאמור.

(ג)⁶⁸ הסכום הקבוע בסעיף קטן (א) יעודכן ב-1 בינואר של כל שנה לפי השינוי במדד ביחס ל-1 בינואר של השנה שקדמה לה; לענין זה, "מדד" - מדד שיקבע השר בצו בהסכמת שר האוצר.

⁶⁵ סי' 220(א) - בת' 61, סומן כסעיף קטן (א) ובמקום הסייפא שנוסחה היה:

"ובלבד ששך ההוצאה השנתית לפעולות אלו לא יעלה על 5% מאומדן הגביה השנתית של דמי ביטוח נכות." באה הסייפא המתחילה במילים "ובלבד שהסכום..."

ר' הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בסעיף 59(ב) להערות מבוא לת' 61.

בת' 227, ת"ת 1.1.22 שונה הסכום מ"90 מיליון" ל"170 מיליון".

⁶⁶ סי' 220(ב) - נוסף בת' 61, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בסעיף 59(ב) להערות מבוא לת' 61.

⁶⁷ סי' 220(ב) - הוראת שעה שנקבעה בת' 89 קובעת כי לתקופה 1.1.07-31.12.07 ייקרא הסעיף כאילו המילים "או בתוספת 20% מהסכום הקבוע בסעיף קטן (א), לפי הנמוך" נמחקו.

⁶⁸ סי' 220(ג) - נוסף בת' 61, בנוסח דלעיל. ר' הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בסעיף 59(ב) להערות מבוא לת' 61.

220א. שמירת הזכאות להטבות לפי כל דין⁶⁹

(א) נכה שנקבעה לגביו דרגת אי-כושר להשתכר, והיה זכאי בשל דרגת אי-הכושר כאמור לפטור מתשלום דמי ביטוח לפי סעיף 351 או להטבה לפי כל דין אחר (בסעיף זה - זכאי להטבה) ואשר חדלה להשתלם לו קצבה חודשית כאמור בסעיף 199(1), תוסיף להינתן לו ההטבה כאמור במשך תקופה של 36 חודשים נוספים, אלא אם כן חדלה הזכאות להטבה כאמור לפי הוראות הדין שמכוחו ניתנה (בסעיף זה - תקופת הזכאות המיוחדת).

(ב)⁷⁰ (בוטל).

220ב. הגדלת שיעור הקצבאות⁷¹

(א) השר ושר האוצר יבחנו את הגדלת שיעור קצבאות הנכות לפי פרק ט' ולפי סעיף 251, באופן מדורג בשנת 2020 ובשנת 2021, נוסף על הגדלת הקצבאות לפי תיקון מס' 200, ובכלל זה את המקורות התקציביים הנדרשים לכך, ויגישו את המלצותיהם בעניין לאישור הממשלה, כך שסך העלות בשנת 2021 של העלאת קצבאות הנכות יהיה 4.341 מיליארד שקלים חדשים, ובלבד שהקצבה החודשית המלאה לפי סעיף 200(א) לא תפחת מ-3,700 שקלים חדשים.

(ב) המלצות השרים כאמור בסעיף קטן (א) יוגשו לממשלה עד תום שנת 2019 והם יהיו רשאים, באישור הממשלה ובאישור ועדת העבודה והרווחה, להתקין תקנות לשם יישום הוראות סעיף קטן (א).

(ג) בסעיף זה -

"העלאת קצבאות הנכות" - ההפרש שבין סך התשלומים שהמוסד צפוי לשלם לאחר תיקון מס' 200 וכתוצאה מיישום תקנות כאמור בסעיף קטן (ב), לעומת סך התשלומים ששילם המוסד בשנת 2017 לפי פרק זה וסעיף 251; לעניין זה לא יובאו בחשבון העלאת שיעורי הקצבאות לפי ההגדרה "הסכום הבסיסי" ותיקוני חקיקה נוספים לאחר תחילתו של תיקון מס' 200;

"תיקון מס' 200" - חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 200), התשע"ח-2018.

סימן ו': ילד נכה

221. הגדרת ילד נכה

[127מט]

לענין סימן זה, "ילד נכה" - ילד שהיה לנכה בהיותו בין בישראל ובין בחוץ לארץ, הכל לפי מבחנים ותנאים שקבע השר באישור ועדת העבודה והרווחה.

⁶⁹ ס' 220א - נוסף בת' 109, בנוסח דלעיל. ראה הוראת תחילה, תחולה והוראות מעבר בהערות מבוא לת' 109.
⁷⁰ ס' 222א(ב) בוטל בת' 187, ת"ת 1.1.17. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187. עד לביטול היה נוסח ס"ק (ב) כך:

"(ב) זכאי להטבה שמשלמת לו קצבה לפי הוראות סימן ז', תוסיף להינתן לו ההטבה כאמור בסעיף קטן (א) גם לאחר תום תקופת הזכאות המיוחדת, בסכום שיחסו להטבה הוא כיחס שבין שיעור הקצבה כאמור החל לגביו לבין קצבה חודשית מלאה בצירוף תוספת התלויים החלה לגביו, אלא אם כן חדלה הזכאות להטבה לפי הוראות הדין שמכוחו ניתנה."

⁷¹ ס' 222ב - הוסף בת' 200, ת"ת 1.3.18. ראו הוראות שעה בדבר דיווח לכנסת בהערות המבוא לת' 200.

(א) השר, לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה, יקבע הוראות, תנאים ושיעורי סכומים בדבר -

(1) תשלום דמי מחיה בעד ילדו הנכה של מבוטח או של מי שהיה מבוטח ונפטר כתושב ישראל, אם עיקר זמנו של הילד מוקדש ללימודים או להכשרה מקצועית;

(2) עזרה הדרושה ללימודיו של ילד כאמור בפסקה (1) שעקב נכותו דרושה לו עזרה מיוחדת ללימודיו או שאין ביכולתו לבקר, עקב נכותו, בבית ספר רגיל אך מסוגל הוא ללמוד.

(ב)⁷² השר, לאחר התייעצות עם שר האוצר, רשאי לקבוע את התנאים והשיעורים להשתתפות המוסד בהוצאות המבוטח לסידורים מיוחדים לילד כאמור בסעיף קטן (א) (1), ההכרחיים לקיום אורח חיים רגיל.

(ג) השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע הוראות מיוחדות, תנאים ומבחנים בדבר תשלום קצבה בעד ילד נכה הסובל מליקויים מיוחדים שנקבעו בהן.

(11)⁷³ בתקנות לפי סעיף זה רשאי השר לקבוע תקופה שבועה תשלום הגמלה, אף בשונה מהוראות סעיף 296.

(ד) הרואה עצמו נפגע מהחלטת פקיד תביעות שנתקבלה לפי סעיף זה רשאי לערור עליה לפני ועדה לעררים לילד נכה; הוראות סעיפים 212 ו-213 יחולו על ועדה לעררים לילד נכה, בשינויים המחוייבים.

222א. מועד תשלום גמלאות בשל ילד נכה⁷⁴

השר, באישור ועדת העבודה והרווחה, יקבע הוראות ומבחנים בדבר תשלום גמלה בשל ילד נכה לפי סעיף 222, לתקופה שקדמה להגשת התביעה לגמלה, ובלבד שלא תשולם גמלה לפי הסעיף האמור לתקופה העולה על 12 החודשים שבתכוף לפני הגשת התביעה לגמלה, ואם הוגשה בקשה לבדיקה מחדש בהתאם להוראות שנקבעו לפי סעיף 222 - לתקופה העולה על 12 החודשים שבתכוף לפני הגשת הבקשה כאמור; השר רשאי באישור ועדת העבודה והרווחה לקבוע תקופות קודמות שונות, בהתחשב בסוג הליקוי שממנו סובל הילד הנכה ובסוג הגמלה המגיעה בעדו.

222ב. גמלה מוגדלת למשפחות ילדים נכים⁷⁵

(א) היו למבוטח שני ילדים או יותר שבעדם משתלמת גמלה לפי סימן זה, תשולם הגמלה בעד כל ילד כאמור בשיעור העולה בחמישים אחוזים על השיעור הקבוע לפי סעיף 222.

⁷² ס' 222(ב) - בת' 1 נמחקה הסייפא: "כשאין ביכולתו של המבוטח לספק לילדו סידורים אלה". בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 382, נקבע כי תחילתו של תיקון זה החל ב-19.7.95 ותחולתו לגבי יחיד שהיה לו בן משפחה נטול יכולת בשנת המס 1995 ואילך.

⁷³ ס' 222(ג) - נוסף בת' 19, ת"ת 1.6.98, בנוסח דלעיל.

⁷⁴ ס' 222 - נוסף בת' 15, ת"ת 10.4.97, בנוסח דלעיל.

בת' 68, ת"ת 1.1.04, במקום "ורשאי הוא" בא "ובלבד שלא תשולם גמלה לפי הסעיף האמור לתקופה העולה על 12 החודשים שבתכוף לפני הגשת התביעה לגמלה, ואם הוגשה בקשה לבדיקה מחדש בהתאם להוראות שנקבעו לפי סעיף 222 - לתקופה העולה על 12 החודשים שבתכוף לפני הגשת הבקשה כאמור; השר רשאי באישור ועדת העבודה והרווחה" ר' הוראת תחולה בהערות מבוא לת' 68.

⁷⁵ ס' 222 - נוסף בתיקון 40, בנוסח שלעיל. הוראת תחילה ותחולה קובעת: "תחילתו של חוק זה ביום ו' בטבת התשס"א (1 בינואר 2000) (להלן - יום התחילה), והוא יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ולאחריו". הערת העורך: אין התאמה בין התאריך העברי והלועזי. נראה כי הכוונה היתה להחיל את התיקון מיום 1 בינואר 2001. בס"ח 1754, התשס"א, עמ' 2, תוקן תאריך התחילה במקום 1.1.00 ליום 1.1.01.

(ב) היה למבוטח ילד אחד שבעדו משתלמת גמלה לפי סימן זה, תשולם הגמלה בשיעור האמור בסעיף קטן (א) אם התקיים אחד מאלה:

(1)⁷⁶ למבוטח ילד נכה נוסף שלא משתלמת למבוטח בעדו גמלה לפי סימן זה, רק בשל כך שהוא מוחזק בידי משפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016;

(2) למבוטח בן או בת נוספים שמלאו להם 18 שנים ואשר רק בשל גילם לא משתלמת בעדם גמלה לפי סימן זה.

1222. הכשרה מקצועית ודמי מחיה למבוטח שילדו הנכה נפטר⁷⁷

מבוטח שילדו הנכה נפטר והשתלמה בעדו, ערב פטירתו, גמלה לפי סעיף 222, זכאי להכשרה מקצועית, לרבות דמי מחיה והוצאות אבחון הניתנים לפי סעיף 265(א)(1), בשינויים המחויבים.

סימן ז': קצבת עידוד השתלבות בשוק העבודה⁷⁸

סימן ח': מענק חד-פעמי חלף הגדלת קצבאות הנכות לשנת 2020⁷⁹

1222. זכאות למענק חד פעמי⁸⁰

(א)⁸¹ מי ששולמה לו גמלה אחת או יותר מהגמלאות כמפורט בטור א' בלוח ח'1א בעד חודשים ינואר 2020 עד יוני 2021, כולם או חלקם, יהיה זכאי למענק חד-פעמי בסכום כמפורט בטור ב' בלוח ח'1א לצד אותה גמלה, ואם הוא זכאי ליותר מגמלה אחת כאמור - למענק חד-פעמי של

⁷⁶ ס' 222(ב)(1) - בת' 170, ת"ת 6.12.16 הוחלפה הסיפא שהיתה "משפחה אומנת" בנוסח הני"ל, החל במילים "משפחת אומנה כהגדרתה..." בת' 243, ת"ת 20.5.24 הוספה המילה "למבוטח" אחרי המילה "משתלמת".

בת' 227, ת"ת 1.1.22 נמחקו המילים "שהוא מוחזק בתנאי פנימיה במוסד שבו ניתנים שירותי רפואה, שירותי סיעוד או שירותי שיקום או" שהופיעו אחרי המילים "רק בשל כך".

⁷⁷ ס' 222 - נוסף בת' 208, ת"ת 1.8.18. עפ"י הוראות התחולה - הוא יחול על מבוטח שילדו הנכה נפטר ביום 1.1.18 ואילך.

⁷⁸ סימן ז' (שבו סעיף 222 בלבד) - נוסף בת' 109. בוטל בת' 187, ת"ת 1.1.17. ראו הוראות תחילה, תחולה ומעבר בהערות המבוא לתיקון 187. עד לביטול היה נוסחו של סימן ז' כדלקמן:

"222ג. קצבת עידוד השתלבות בשוק העבודה

(א) בסימן זה, "מבוטח בעל ותק" - מבוטח שהיה זכאי לקצבה חודשית כאמור בסעיף 199(1), במשך תקופה של 12 החודשים הרצופים שקדמו בתכוף לפני שזכאותו לקצבה כאמור חדלה בשל הכנסתו מעבודה או ממשלח יד.

(ב) מבוטח בעל ותק זכאי לקצבה חודשית לפי סימן זה, כל עוד יש לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד.

(ג) הקצבה למבוטח בעל ותק תשולם בסכום הנמוך מבין אלה:

(1) הסכום המתקבל מניכוי של סך המכפלות של חלקי הכנסתו של המבוטח, הנקובים לגביו בטור א' של לוח ח'1, בשיעורים הנקובים לצדם בטור ב' מקצבה חודשית מלאה, בצירוף תוספת התלוויים החלה לגביו;

(2) הסכום שחושב בעדו לאחרונה לפי סעיף 201, בתכוף לפני שהיה למבוטח בעל ותק, בצירוף תוספת התלוויים החלה לגביו.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), קצבה לפי סימן זה, בסכום או בשיעור הנמוך מהסכום או מהשיעור המפורטים להלן, לפי העניין, לא תשולם:

(1) לגבי מבוטח בעל ותק שיש לו בן זוג ושני ילדים אשר משתלמת בעדם תוספת תלוויים לפי סעיף 200(ג) ו-

(ד) - 15.5% מהסכום הבסיסי;

(2) לגבי מבוטח בעל ותק אחר - 200 שקלים חדשים.

(ה) הסכום האמור בסעיף קטן (ד)(2) יעודכן במועדים ובשיעורי העדכון של הסכום הבסיסי.

(ו) הוראות סעיף 201(ב) יחולו על גמלה לפי סעיף זה, נותרה יתרה לניכוי לאחר שבוצע ניכוי כאמור בסעיף קטן (ג), מהקצבה המשלמת בעד מבוטח לפי סעיף זה, תנוכה היתרה מתוספת התלוויים.

⁷⁹ סימן ח' - הוסף בת' 218, ת"ת 25.10.20.

⁸⁰ סעיף 222 - הוסף בת' 218, ת"ת 25.10.20. בת' 227א, ת"ת 1.1.22, נקבע כי סעיף 222 יחול מתאריך התחילה הני"ל ועד יום 31.3.22.

⁸¹ סעיף 222(א) - בתיקון 218א, ת"ת 4.3.21, שונתה התקופה מ"ינואר עד דצמבר 2020" ל"ינואר 2020 עד יוני 2021".

צירוף הסכומים כמפורט בטור ב' בלוח ח'1א לצד אותן גמלאות, בעד כל חודש שבו שולמה לו גמלה כאמור, למעט חודש שבו חלו לגביו הוראות סעיף 307.

(ב) המענק החדפעמי לפי סעיף קטן (א) (בסימן זה - מענק חדפעמי) יהיה חלף הגדלת קצבאות הנכות לשנת 2020 כאמור בסעיף 220ב.

(ג) מענק חדפעמי לא ייחשב הכנסה לעניין חוק זה ולעניין כל דין אחר.

(ד) מענק חדפעמי ישולם במועדים אלה, לפי העניין:

(1) בעד חודשים ינואר עד אוקטובר - 2020 לא יאוחר מחודש אוקטובר 2020 ;

(2) בעד חודשים נובמבר עד דצמבר - 2020 לא יאוחר מחודש דצמבר 2020 ;

(3)⁸² בעד חודשים ינואר עד מרס 2021 - לא יאוחר מחודש מרס 2021 ;

(4)⁸³ בעד חודשים אפריל עד יוני 2021 לא יאוחר מחודש יוני 2021.

(ה)⁸⁴ אוצר המדינה ישפה את המוסד על ההוצאות שהוציא לתשלום מענקים חדפעמיים לפי סימן זה, עד לסכום של 1.569 מיליארד שקלים חדשים.

(ו)⁸⁵ מי ששולמה לו גמלה אחת או יותר מהגמלאות המפורטות בפרטים 4 ו-5 בטור א' בלוח ח'1א, בעד חודשים יולי עד דצמבר 2021, כולם או חלקם, יהיה זכאי, נוסף על התשלומים בעד התקופות המנויות בסעיף קטן (ד), למענק חדפעמי בסכום המפורט בטור ב' בלוח ח'1א לצד אותה גמלה, בעד כל חודש שבו שולמה לו גמלה כאמור, ויחולו לעניין המענק הוראות סעיף קטן (ג).

(ז)⁸⁶ לעניין התשלומים בעד התקופות המנויות בסעיף קטן (ד)(3) ו-(4) יקראו את לוח ח'1א כך:

(1) בפרט 1, בטור ב', במקום "3,511 שקלים חדשים" יבוא "3,700 שקלים חדשים";

(2) בפרט 6, בטור ב', בסופו יבוא "ואם נעשה זכאי לתשלום קצבת אזרח ותיק מיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) - ההפרש שבין 3,700 שקלים חדשים לקצבה חודשית מלאה.

⁸² . סעיף 222ד(3) - הוסף בתי' 218א, ת"ת 4.3.21.

⁸³ . סעיף 222ד(4) - הוסף בתי' 218א, ת"ת 4.3.21.

⁸⁴ . הסכום הנקוב בסעיף 222ד(ה) הוגדל בתי' 218א מ-1.007 ל-1.569.

⁸⁵ . סעיף 222ד(ו) - נוסף בתי' 227א, ת"ת 1.1.22.

⁸⁶ . סעיף 222ד(ז) - נוסף בתי' 227א, ת"ת 1.1.22.